

[Leif Hermann]

politikområder, har været båret dels af hensynet til det politiske mål, hvis det overhovedet har været til at få øje på, dels, og måske navnlig, af hensynet til de forhåndenværende økonomiske midler i den statslige og den kommunale sektor.

Hvor meget har kommuner og amtskommuner mon sparet ved et lemføldigt og mangelfuldt miljøtilsyn, når man i dag skal til at restaurere dette miljøtilsyn ved ansættelse af knap 500 personer i de kommunale og amtskommunale tekniske forvaltninger? Hvor meget har landbruget i grunden tjent ind ved kunstgødningforbrug, hvis effekt ikke blot har kunnet aflæses på kornoverskuddet i EF, men også i de kostbare foranstaltninger, mange kommuner nu må gribe til for at skaffe indbyggerne rent vand? Ja, jeg tør slet ikke tænke på de omkostninger, der er forbundet med de ødelagte vandløb og kystfarvande.

Sådan kan man spørge: hvor meget spares i det lange løb ved de nedskæringer, der foretages på miljøministeriets finanslovkonti? Der spares på genbrug, selv om miljøministeren i øvrigt har haft den frimodighed at fremhæve genbrug som noget af det væsentlige i sine bemærkninger. Men sparer man på genbrug, får man nogle formelle vanskeligheder, fordi folketinget faktisk har vedtaget en dagsorden den 23. april 1985, hvor genbrugsområdet nævnes som et væsentligt område, der skal opprioriteres.

Spares der noget ved at skære ned på indgrebsmulighederne over for kemikalielossepladserne, ja, så sinker vi bare oprydningen efter en af de fortidige synder, som vi har så mange af på miljøområdet. Jeg har bare nævnt disse markante eksempler, også fordi vi kan finde dem på finanslovsforslaget og i ændringsforslagene.

Hvad sparer man i grunden ved at spare på opkøb efter lov nr. 230? Er det ikke sådan, at det – med den marginaljordsdiskussion, vi står over for, og som bliver et af de helt centrale spørgsmål i 1980'erne og i 1990'erne – netop ikke lige præcis er på arealopkøbene, man skal gå hen og spare? Medmindre tanken da er at lade marginaljordsproblematikken udvikle sig efter de almindelige markedsøkonomiske love, og så er vi miljømæssigt set lige vidt.

Sådan kan vi fortsætte, og vi må konstatere, sådan som miljøministeren også udtalte

det efter et samråd, at det, der står tilbage, er en uhyggeligt snæver margen for nye initiativer på miljøområdet. Konsekvensen heraf er en fastlåsning for nytænkning, en fastlåsning for medvirken eller et signal, kunne man godt sige, til såvel centrale som lokale og regionale miljømyndigheder om at forstå, at miljøbeskyttelsen i regeringens øjne måske ikke er så væsentlig en sag, at den ikke skal gå ind i den almindelige sparemani.

Med andre ord – statsministerord endda – skal vi finde balancen mellem det, vi opnår, og omkostningerne ved at opnå det. Man kan også godt sige det sådan, at vi skal kunne se eller forudse, hvad det er for noget, vi opnår. Det er en overordentlig primitiv cost-benefit-betragtning, der muligvis passer ind i det optimistiske erhvervslivs kortsigtede investeringer, men bestemt ikke er noget, der passer ind i en brugbar miljøpolitisk problemstilling.

Det, vi skal gøre, er, at vi på en eller anden måde skal gøre os klart, hvad vi forstår ved omkostninger og hvad vi forstår ved fordele i miljøpolitikken. Hvordan bærer man sig ad med at se, hvad vi får for pengene, hvis vi rydder op i kemikemikalielossepladserne? Hvordan gør man regnskabet op og i forhold til hvad, hvis vi sætter ind med en kraftig begrænsning i forbruget af kunstgødning og bekæmpelsesmidler? Hvordan gør man op, hvordan en varieret natur ser ud i forhold til omkostningerne ved at skære ned på forbruget af bekæmpelsesmidler og kunstgødning? Hvilken forrentning af investeringerne kan vi påregne, hvis vi laver systematiske undersøgelser af skovdøden eller i øvrigt vil bruge nogle flere penge til miljøforskning, som det også er blevet nævnt heroppefra, jeg tror, det var af hr. Ahlmann-Ohlsen? Det kan vi ikke umiddelbart gøre op. Vi kan ikke umiddelbart se eller forudse, hvad det er for noget, vi får for pengene.

Sådan kan vi blive ved med at stille spørgsmål. Hvad vindes der i grunden ved at skære personalemæssigt i miljøministeriet, sådan at man måske knap nok har råd til det nødvendige internationale samarbejde? Det ved vi ikke, men vi kan umiddelbart se, hvordan det ser ud på finansloven. Det vil sige, at den ene side, omkostningerne, umiddelbart kan gøres op i nogle almindeligt kendte størrelser, mens den anden side, fordelene, ikke kan det.